

B 314/presidiet

Käsittelijä Puheenjohtajisto
LUONNOS

Puheenjohtajisto mietintö, joka koskee

**ministerineuvoston ehdotusta Pohjoismaiden ministerineuvoston
budjetiksi 2022**

Ehdotus

Syksyllä 2021 käytiin Pohjoismaiden neuvoston ja Pohjoismaiden ministerineuvoston kesken poliittiset neuvottelut ministerineuvoston vuoden 2022 budjettiehdotuksesta. Neuvottelujen tuloksena tehtiin seuraavat muutokset, joiden kokonaissumma on **15,1 MDKK**.

Puheenjohtajisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

että MR-SAM varaa **6,5 MDKK** kulttuurialalle kohdennettuun panostukseen mm. yhteispohjoismaisten kulttuurin tukijärjestelmien ja kulttuurilaitosten avulla. Näin vahvistetaan Pohjolan integraatiota koskevaa työtä. Pandemian jälkeen rajat olivat kiinni ja kansalliset rajoitukset toivat mukanaan tarpeen vahvistaa tutustumista naapurimaiden kulttuuriin ja lisätä pohjoismaisten naapurimaiden kulttuurin, taiteen ja kielen tuntemusta. Panostuksen toteuttaa kulttuurisektori. MR-SAM jakaa varat vision painopistealueiden mukaan MR-K:n ehdotuksen perusteella käytyään vuoropuhelua kulttuurisektorin ja Pohjoismaiden neuvoston Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunnan kanssa.

että MR-SAM varaa **4,45 MDKK** MR-U:n sektorin aloitteisiin, jotka voivat olla esimerkiksi pohjoismaista tutkimusyhteistyötä. MR-SAM jakaa varat vision painopistealueiden mukaan MR-U:n ehdotusten perusteella käytyään vuoropuhelua koulutus- ja tutkimussektorin sekä Pohjoismaiden neuvoston Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunnan kanssa.

että MR-SAM varaa **250 000 DKK** Pohjoismaiselle lehtimieskeskukselle pohjoismaista laatujournalistiikkaa kehittäviin toimiin, joiden avulla torjutaan valeutisia ja disinformaatiota.

että MR-SAM varaa – budjetoitujen varojen lisäksi – **750 000 DKK** Pohjoismaisen kulttuurirahaston hankkeisiin, joilla lievennetään koronan kulttuurialalle aiheuttamia negatiivisia vaikutuksia.

että MR-SAM varaa – budjetoitujen varojen lisäksi – **50 000 DKK** Orkester Nordenille.

että MR-SAM varaa **250 000 DKK** pohjoismaiselle kirjallisuusviikolle.

että MR-SAM varaa – budjetoitujen varojen lisäksi – **350 000 DKK** Grönlannin Pohjola-instituutin (NAPA) hallinnoimalle kulttuurin tukiohjelmalle.

että MR-SAM varaa – budjetoitujen varojen lisäksi – **500 000 DKK** pohjoismaisen kieliyhteistyön vahvistamiseen koulutussektorilla.

että MR-SAM varaa – budjetoitujen varojen lisäksi – **200 000 DKK** Norden i skolan -opetusalan rahoittamiseen Norden-yhdistysten toiminta-avustuksesta. Näin Norden i skolan saa korvamerkittyä rahaa yhteensä 1 MDKK toiminta-avustukseensa.

että MR-SAM varaa **500 000 DKK** Pohjolan päivän viettämiseen Pohjoismaiden kouluissa vuonna 2022.

että MR-SAM varaa – budjetoitujen varojen lisäksi – **500 000 DKK** Nordjobbin vahvistamiseen.

että MR-SAM varaa **800 000 DKK** ympäristö- ja ilmastosektorille mahdollisen pohjoismaisen nuorten ilmasto- ja biodiversiteettirahaston perustamiseen. Osana valmisteluja on käytävä dialogia keskeisten osapuolten kesken, kuten Pohjoismaiden neuvoston Kestävä Pohjola -valiokunnan kanssa.

Edellä mainitun budjettikompromissin lisäksi MR-SAM toteaa Pohjoismaiden neuvoston kanssa käymänsä dialogin jälkeen:

- Liikennepolitiikan ministerineuvoston perustamisesta todetaan, että tällä hetkellä maiden kesken ei vallitse asiasta yksimielisyyttä. Tämä ei kuitenkaan sulje pois muilla tasoilla tehtävää yhteistyötä, ja Pohjoismaiden ministerineuvoston Visio 2030:n toteuttamista varten laaditussa toimintasuunnitelmassa on varattu huomattavan paljon määrärahoja siirtymälle vihreään liikenteeseen. Osapuolten kesken jatketaan vuoropuhelua mahdollisuudesta perustaa Pohjoismaiden liikennepolitiikan ministerineuvosto.
- Pohjoismaiden neuvoston käsiteltävä ehdotusta nuorten pohjoismaisen biodiversiteetti- ja ilmastorahaston perustamiseksi selvitetään sen rahoittamismahdollisuuksia vuonna 2023.

- Nykyinen ja tuleva Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaa pitävät kokouksen Pohjoismaiden neuvoston kanssa vuoden 2021 lopulla aloittaakseen keskustelut tulevaisuuden pohjoismaisesta budjettityöstä.

Taustaa

Vuoden 2022 budjettiprosessi on ollut pitkä ja monivaiheinen, ja sen yhteydessä Pohjoismaiden neuvosto ja Pohjoismaiden ministerineuvosto ovat ponnistelleet huomattavasti löytääkseen yhteisen perustan. Pohjoismaiden neuvosto on prosessin aikana useissa eri tilanteissa tuonut esiin omat priorisointinsa, joita on matkan varrella tarkistettu aina sen mukaan, miten dialogi ministerineuvoston kanssa on edennyt.

Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2022 budjettia on käsitelty Pohjoismaiden neuvostossa kuudessa puheenjohtajiston kokouksessa, kolmessa budjettivastavien kokouksessa ja kolmessa kokouksessa Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajamaan ja Pohjoismaiden ministerineuvoston yhteistyöministerien puheenjohtajan kesken. Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajamaan ja yhteistyöministerien puheenjohtajan kesken on myös käyty kirjeenvaihtoa.

Pohjoismaiden neuvosto on kahteen kertaan esittänyt selkeästi omat muutosehdotuksensa Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2022 budjetin painopistealueisiin: ensimmäisen kerran vuoden alussa, juuri ennen kuin yhteistyöministerit hyväksyivät Pohjoismaiden ministerineuvoston budjettiohjeet 2022, ts. Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetin kokonaisuuden sekä yksittäisten ministerineuvostojen kehukset, ja toisen kerran loppukesällä budjettiehdotuksen esittämisen jälkeen.

Pohjoismaiden neuvoston ehdottamat muutokset yleisiin painopistealueisiin, **tammikuu 2021**:

Keskeiset painopistealueet:

1. Liikennepolitiikan/infrastruktuurin ministerineuvosto
2. Rajaesteneuvoston rooli koronapandemiaan liittyvissä liikkuvuusasioissa
3. Strateginen selvitys koronapandemian seurauksista hyvinvointi- ja tasa-arvoalueella

Yleiset budjettipriorisoinnit:

4. Budjettileikkausten vaikutustenarviointi koulutus- ja tutkimusyhteistyön alalla sekä kulttuuriyhteistyössä
5. Eriyishuomio itsemurhien ehkäisyyn koko Pohjolassa, ja siihen liittyvä vuosittain järjestettävä pohjoismainen mielenterveyttä käsittelevä huippukokous
6. Yhteispohjoismaisten panostusten jatkamisen priorisointi antibioottiresistenssin torjumiseksi
7. Ilmastoälykäs ja kestävä rakentaminen
8. YK:n biodiversiteettisopimuksen täytäntöönpano
9. Hiilen talteenotto ja varastointi sekä Power-to-X

10. Nuorten rooli ja osallistuminen

Saatuun Pohjoismaiden ministerineuvostolta vuoden 2022 budjettiehdotuksen Pohjoismaiden neuvoston valiokunnat antoivat heinäkuussa 2021 omat ehdotuksensa siihen ja näin tekivät myös pohjoismaiset puolueoryhmät elokuussa 2021. Siinä vaiheessa neljä viidestä puolueoryhmästä oli valmis äänestämään istunnossa budjettiehdotusta vastaan sen silloisessa muodossa. Ehdotukset tulivat puheenjohtajiston käsiteltäviksi ja ne sisällytettiin jatkoprosessiin.

Pohjoismaiden neuvosto ehdotti seuraavia painopistealueiden muutoksia budjettiehdotuksen kokonaiskehukseen elokuussa 2021:

- 14,5 miljoonan DKK:n säästöt kulttuurin, koulutuksen ja tutkimuksen alalla eivät koske vuotta 2022. Päätöstä lykätään, kunnes tänä ja ensi vuonna tehtävä nelivuotiskauden puolivälinarviointi on valmis.
- 10 miljoonaa DKK vuosittain Pohjoismaiden neuvoston yhteiskuntaturvallisuusstrategian seurantaan ja täytäntöönpanoon sekä vahvemmassa pohjoismaisesta valmiusyhteistyöstä laadittaviin suosituksiin
- 7,5 miljoonaa DKK vuosittain uudelle pohjoismaiselle nuorten ilmasto- ja biodiversiteettirahastolle
- 5 miljoonaa DKK erilaisiin priorisointeihin
- 3 miljoonaa DKK uuden liikennepolitiikan ministerineuvoston perustamiseen vuonna 2022.

Lokakuussa 2021 Pohjoismaiden neuvosto ja Pohjoismaiden ministerineuvosto saavuttivat neuvotteluissaan **15,1 MDKK:n** budjettikompromissin Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2022 budjettiin.

Tämä on huomattava parannus vuoden 2021 budjettikompromissiin, jonka koko oli noin 2 MDKK.

Budjettikompromissiin on lisätty kolme uutta kohtaa, joiden parissa osapuolet ovat sopineet jatkavansa työtä:

- Nuorten pohjoismaisen biodiversiteetti- ja ilmastorahasto
- Dialogi asianomaisten osapuolten kanssa Pohjoismaiden ministerineuvoston liikennepolitiikan ministerineuvostosta
- Kokous tulevasta budjettiyhteistyöstä nykyisen ja tulevan Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajamaan sekä ministerineuvoston puheenjohtajamaan kesken

Puheenjohtajiston näkemykset

Puheenjohtajiston mukaan Pohjoismaiden ministerineuvoston budjettikehykseen tehtävät säästösuunnitelmat MR-K:n ja MR-U:n sektoreilla perustuvat yhteistyömi-

nisterien päätökseen helmikuulta 2020, muutamaa päivää ennen kuin pandemia levisi Pohjolaan ja aiheutti yhteiskuntien sulkemisia ja rajoituksia. Tämä aika on ollut monille raskasta, erityisesti kulttuurielämälle, nuorille ja koulutuslalle. Koska olemme Pohjolassa kohdanneet yhden uuden ajan suurimmista pandemioista, sen tulee myös näkyä Pohjoismaiden ministerineuvoston budjetissa.

Pohjoismaiden neuvosto on siksi toivonut, että ennen pandemiaa sovitusta säästöistä luovutaan, kunnes Pohjoismaiden ministerineuvosto on laatinut ilmoittamansa arvion suunnitelmasta ja verrannut sitä uuteen normaaliin, jonka osana pohjoismaiden yhteistyö – mukaan lukien kulttuurielämä ja koulutukset – toimivat.

Puheenjohtajisto katsoo, että nuorten osallistuminen poliittisiin päätöksentekoprosesseihin ja YK:n kestävyystavoitteiden, Pariisin sopimuksen ja YK:n biodiversiteettisopimuksen täytäntöönpanoon on tärkeää, jotta yhteiskuntamme voivat toteuttaa vihreän siirtymän. Viime vuosina olemme havainneet nuorten osallistuvan yhä enemmän ilmaston puolesta tehtävään työhön sekä maapallon ja sen biodiversiteetin suojeluun. Pohjoismaat tukevat ja niiden täytyy vastedeskin tukea nuorten halua osallistua. Meidän on tehtävä yhteistyötä nuorten kanssa saavuttaaksemme globaalit ilmastojalanjäljen vähentämistavoitteet ja pysäyttääksemme luonnon monimuotoisuuden katoamisen samalla kun annamme nuorille enemmän vastuuta omasta tulevaisuudestaan.

On tehty ehdotus uuden nuorten pohjoismaisen biodiversiteetti- ja ilmastorahaston perustamisesta, jonka varoin voitaisiin toteuttaa monet pohjoismaisten nuorten tekemät hyvät aloitteet ja ehdotukset. Tänä vuonna vietetään myös Nuorten Pohjoismaiden neuvoston 50-vuotisjuhlavuotta, ja sen yhteydessä on hyvä ele tukea aloitetta nuorten rahastosta, jota tukevat myös Pohjoismaiden neuvoston Kestävä Pohjola -valiokunta ja Nuorten Pohjoismaiden neuvosto ja joka sopii hyvin yhteen Pohjoismaiden Visio 2030:n kanssa Pohjolasta maailman kestävimpanä ja integroituneimpana alueena.

Puheenjohtajisto toteaa, että Pohjoismaiden neuvosto on jo vuosien ajan esittänyt Pohjoismaiden ministerineuvostolle liikennepolitiikan ministeneuvoston perustamista uudelleen. Asia on tuotu esiin neuvoston suosituksena, toimintasuunnitelmaan tehdyillä ehdotuksilla ja muutosehdotuksilla budjetin painopistealueisiin. Uudelleen perustettu liikennepolitiikan ministerineuvosto tukee hyvin Visio 2030:tä sekä integraation että vihreän siirtymän toteuttamisessa. Puheenjohtajisto korostaa, että neuvosto toivoo edelleen liikennepolitiikan ministerineuvoston perustamista mahdollisimman pian.

Puheenjohtajisto katsoo, että Pohjoismaiden ministerineuvoston vuoden 2022 budjettineuvottelujen yhteydessä on otettu askel oikeaan suuntaan yhteistyön vahvistamiseksi, mutta haluaa muistuttaa, että tiiviimpi yhteistyö – poliittinen ja hallinnollinen – Pohjoismaiden ministerineuvoston ja Pohjoismaiden neuvoston välillä on tarpeen tulevaisuuden budjettiprosesseissa. Puheenjohtajisto on tyytyväinen siihen,

että nykyinen ja tuleva Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajamaa tapaa-
vat Pohjoismaiden neuvoston kanssa vielä vuoden 2021 lopulla käynnistääkseen kes-
kustelun tulevaisuuden budjettityöstä.

Pohjolassa 29. lokakuuta 2021

(Nimet)